

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ
ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА
МЕСЕЦ ФЕВРУАРИ 2024 г.**

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ към февруари 2024 година

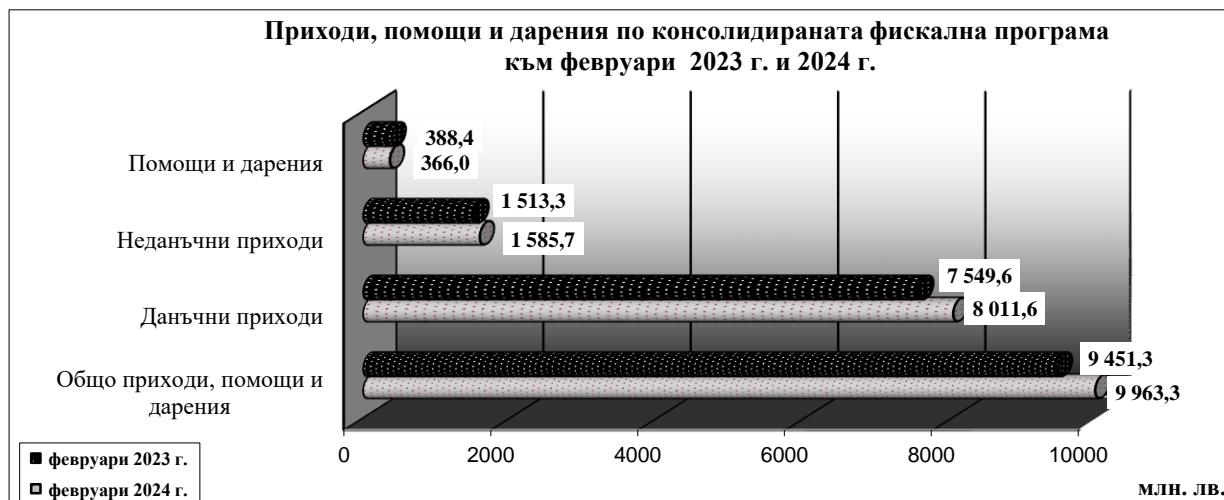
На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП) към февруари 2024 г. са в размер на **9 963,3 млн. лв.**, което представлява **13,2 %** от разчетите² към ЗДБРБ за 2024 година. Постъпленията нарастват с 512,0 млн. лв. (5,4 %) спрямо отчетените към февруари 2023 г. За този ръст принос имат най-вече данъчните приходи, които нарастват номинално спрямо същия период на 2023 г. с 462,0 млн. лв. (6,1 %), докато неданъчните приходи нарастват със 72,3 млн. лв. (4,8 %). Постъпленията в частта на помощите и даренията (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са по-ниски с 22,3 млн. лева.

Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **8 011,6 млн. лв.**, което представлява 13,8 % от разчетените за годината и формират 80,4 % от общите постъпления по КФП за периода.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 954,9 млн. лв., което представлява 7,4 % от разчета за 2024 г. и ръст от 151,5 млн. лв. (18,9 %) спрямо отчетените към февруари 2023 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 3 901,8 млн. лв., което представлява 15,3 % от предвидените в ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 187,0 млн. лв. (5,0 %) спрямо отчетените към февруари 2023 г., главно заради акцизите. Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 420,8 млн. лв. (в т. ч. 156,6 млн. лв. по бюджета на Фонд "Сигурност на електроенергийната система" при 446,1 млн. лв. към февруари 2023 г.), което представлява 22,7 % от годишния разчет и спад от 248,9 млн. лв. спрямо отчетените към февруари 2023 г. Приходите от **социални и здравноосигурителни вноски** са в размер на 2 734,1 млн. лв. или 15,4 % от разчета за 2024 година и ръст от 372,4 млн. лв. (15,8 %) спрямо отчетените за същия период на 2023 г.

Неданъчните приходи са в размер на **1 585,7 млн. лв.**, което представлява 15,5 % от годишните разчети и ръст от 72,3 млн. лв. (4,8 %) спрямо същия период на 2023 г. Тези постъпления се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Приходите от **помощи и дарения** към февруари 2024 г. са в размер на **366,0 млн. лв.**

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

² Разчети към ЗДБРБ за 2024 г. (обн., ДВ., бр. 108 от 30.12.2023 г.).

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към февруари 2024 г. възлизат на 8 969,0 млн. лв., което е 11,0 % от годишните разчети. През м. февруари 2024 г. в изпълнение на чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството бяха възстановени средства в общ размер на 1 200,0 млн. лв. В хода на изпълнението на бюджета за 2024 г. тези средства ще бъдат предоставяни с акт на Министерския съвет на базата на подписани споразумения с МРРБ като трансфери за общините за финансиране на Инвестиционната програма за общински проекти по реда на чл. 107 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. При елиминирането на тази трансакция, с оглед съпоставимост с предходната година, разходите към края на февруари 2024 г. са 10 169,0 млн. лв. при 9 642,2 млн. лв. за първите два месеца на 2023 г. В отделните разходни показатели нарастване има при социалните разходи, вследствие на изплатените по-високи пенсии през януари и февруари 2024 г., след влязлото в сила увеличение от юли 2023 г., както и на по-високите разходи за персонал, след увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал и при някои други администрации с приетия в средата на 2023 г. ЗДБРБ за 2023 г. и други.

Нелихвените разходи към февруари 2024 г. (на съпоставима база) са в размер на 9 844,3 млн. лв., което представлява 12,6 % от годишния разчет. *Текущите нелихвени разходи* са в размер на 9 430,2 млн. лв. *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв и елиминиране на 1 200 млн. лв. възстановен разход в изпълнение на ПМС №13/2024 г.) възлизат на 408,2 млн. лв. *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 5,9 млн. лв. *Лихвените плащания* са в размер на 164,1 млн. лв. (16,2 % от планираните за годината и ръст от 129,0 млн. лв. спрямо същия период на 2023 г.).

Разходите по КФП по основните разходни групи към февруари 2023 г. и 2024 г. на съпоставима база са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 29.02.2024 г. от централния бюджет, възлиза на **160,7 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС (Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053 на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768 на Съвета от 30 април 2021 година за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014; Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства; Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770 на Съвета от 30 април 2021 година относно изчисляването на

собствения ресурс на база нерещиклираните отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс, относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на собствения ресурс на база БНД и Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от ДДС).

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към февруари 2024 г. е положително в размер на 994,4 млн. лв. (0,5 % от прогнозния БВП).

Размерът на **фискалния резерв** към 29.02.2024 г. е **12,9 млрд. лв.**, в т.ч. 10,9 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 2,0 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет³ към февруари 2024 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица⁴ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	ЗДБРБ 2024 г.	Отчет февруари 2024 г.	Изпълнение спрямо ЗДБРБ 2024 г.
Общо приходи, помощи и дарения	43 406,5	5 711,4	13,2%
- Данъчни приходи	38 616,0	4 871,6	12,6%
Преки	12 835,0	950,0	7,4%
Косвени	25 504,1	3 901,8	15,3%
Други	276,9	19,8	7,1%
- Неданъчни приходи	4 790,0	838,8	17,5%
- Помощи и дарения	0,5	1,0	204,5%
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	51 439,0	5 950,1	11,6%
- <i>Нелихвени разходи</i> ⁵	22 561,5	1 129,9	5,0%
- <i>Лихви</i>	966,8	154,3	16,0%
По външни заеми	833,6	132,9	15,9%
По вътрешни заеми	133,2	21,4	16,0%
- <i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i> ⁶	131,4		
- <i>Трансфери за др. бюджети – нето</i>	25 508,1	4 505,3	17,7%
- <i>Вноска в бюджета на ЕС</i>	2 271,1	160,7	7,1%
Бюджетен баланс	-8 032,4	-238,7	

➤ Приходи по държавния бюджет

Общият размер на приходите, помощите и даренията по държавния бюджет към февруари 2024 г. е **5 711,4 млн. лв.**, което представлява 13,2 % изпълнение на разчетите по ЗДБРБ за 2024 година и ръст от 614,3 млн. лв., 12,1 % спрямо отчетените за същия период на предходната година. Сравнени с данните към февруари 2023 г. данъчните приходи нарастват с 337,2 млн. лв. (7,4 %), а неданъчните приходи с 277,3 млн. лв. (49,4 %).

• Данъчни приходи

Размерът на данъчните постъпления по държавния бюджет към февруари 2024 г. е **4 871,6 млн. лв.**, което представлява 12,6 % изпълнение на годишните разчети. В сравнение със същия период на 2023 г. постъпленията в групата нарастват с 337,2 млн. лева (7,4 %).

³ Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

⁴ Поради извършено закръгляне в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица № 1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

⁵ През м. февруари 2024 г. в изпълнение на чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството бяха възстановени средства в общ размер на 1 200,0 млн. лв. В хода на изпълнението на бюджета за 2024 г. тези средства ще бъдат предоставяни с акт на Министерския съвет на базата на подписани споразумения с МРРБ като трансфери за общините за финансиране на Инвестиционната програма за общински проекти по реда на чл. 107 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г.

⁶ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложни разходи" се посочват само данните по разчет. Разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

✓ Преки данъци

Приходите в групата на **преките данъци** са в размер на **950,0 млн. лв.** или 7,4 % от планираните за годината, като съпоставени със същия период на предходната година постъпленията нарастват със 150,9 млн. лв. (18,9 %). Повишението се дължи основно на значително по-високите приходи от данъците върху доходите на физическите лица, които нарастват 15,8 %, в сравнение с края на февруари 2023 година.

Приходите от **корпоративни данъци** към февруари 2024 г. са в размер на 77,1 млн. лв. или 1,3 % от годишния план. Сравнени с данните за месец февруари на предходната година постъпленията нарастват с 31,6 млн. лева.

Регламентираните срокове за деклариране на данъчния финансов резултат за 2023 г. и за внасяне на дължимия корпоративен данък по ГДД (до 30 юни 2024 г.), както и сроковете за деклариране и внасяне на авансови вноски, обуславят нивото на постъпления от този вид данък за периода. По отношение на авансовите вноски от корпоративен данък, които са голяма част от касовите постъпления през годината, следва да се отбележи, че сроковете за месечните (за месеците януари, февруари и март - в срок до 15 април на текущата календарна година) и тримесечни плащания (за първото и второто тримесечие се внасят до 15-о число на месеца следващ тримесечието, за което се отнасят) остават непроменени през 2024 година.

В тази група данъци са и приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица, които са в размер на 47,5 млн. лв., като съпоставени със същия период на 2023 г. приходите са повече с 22,8 млн. лв. Постъпленията от данъци върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на юридически лица зависят от състоянието на икономиката и осъществяващите се процеси по разпределение на фирмена собственост в страната. Позитивните очаквания относно изпълнението на този вид данък са свързани с очаквано положително влияние от приетата промяна в Закона за ограничаване на плащанията в брой (нова – ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 1.09.2023 г.) относно изплащането по банков път на дивиденти на стойност, равна на или надвишаваща 1000 лв. за дивидент по смисъла на § 1, т. 4 от допълнителните разпоредби на ЗКПО. Допълнителен фактор са предприетите контролни действия от страна на приходните агенции за повишаване на събираемостта и спазване на данъчното законодателство.

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **872,9 млн. лв.** или 12,6 % от заложените в разчета за годината. Тези приходи са със 119,3 млн. лв. повече или 15,8 % ръст спрямо същия период на предходната година.

Основен фактор за размера на данъчните постъпления от ДДФЛ е развитието на параметрите на пазара на труда: заетост, безработица и заплащане на труда. Влияние върху размера на постъпленията от ДДФЛ оказват действащите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство. За повишаване на тази група данъчни приходи допринасят и предприетите мерки за намаляване на недеklarирания труд, мерките за повишаване на събираемостта на задължения за минали периоди и тематичните кампании за контрол, провеждани от НАП.

По трудови правоотношения приходите от данъка към февруари 2024 г. са 725,3 млн. лв., 12,8 % от годишните разчети. Тези приходи нарастват със 102,1 млн. лв. (16,4 %) в сравнение със същия период на предходната година.

Отчетеният ръст при тази група данъчни приходи е повлиян в голяма степен от приетия през 2023 г. в Кодекса на труда (чл. 244, ал. 2) механизъм, съгласно който минималното трудово възнаграждение за страната за следващата календарна година се определя до 1 септември на текущата година в размер на 50 на сто от средната брутна работна заплата за период от 12 месеца, който включва последните две тримесечия на предходната година и първите две тримесечия на текущата година. В съответствие с новия механизъм от 1 януари 2024 г. минималната работна заплата за страната е увеличена от 780 лв. на 933 лв. или с 19,6 %. Други предпоставки за нарастване на приходите от ДДФЛ са отчетеният висок номинален ръст на

средната работна заплата през четвъртото тримесечие на 2023 г., както и увеличението на разходите за персонал в някои от бюджетните системи.

Влияние върху приходите от трудови правоотношения в посока намаление през януари оказва ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ чрез подаване на декларация по образец при работодателя през месец декември. Очаква се ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ чрез подаване на годишната данъчна декларация за доходите, придобити през 2023 г., както и авансовото ползване при работодател за придобитите доходи през 2024 година да окаже въздействие и през следващите отчетни периоди.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори, еднолични търговци и др.) приходите от данъка към февруари 2024 г. са в размер на 4,5 млн. лв., което е 0,8 % от годишния разчет. За отчетния период са постъпили с 8,9 млн. лв. повече приходи спрямо края на февруари 2023 година. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДДФЛ (дължим данък за довносяне или надвнесен данък) и дължимите авансови вноски. Ниският размер на приходите от тази група данъци за отчетния период се дължи на ползването на данъчните облекчения за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ в увеличен размер при подаването на годишната данъчна декларация за доходите, придобити през 2023 година.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 143,1 млн. лв., 21,2 % от годишния разчет. За отчетния период са постъпили с 8,3 млн. лв. (6,2 %) повече приходи спрямо същия период на предходната година. Ръстът на тези приходи се дължи, както на отчетените финансови резултати от нефинансовите предприятия през 2023 г., така и от предприетите законодателни и контролни мерки. Влияние за по-високото изпълнение на приходите от данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически и юридически лица има предприетата комуникационна кампания и контролни действия от НАП за проверка на касови наличности. Контролните действия са насочени приоритетно към лица, за които има информация за висока касова наличност (над 100 хил. лв.), и при които има риск от наличие на сделки, сключени при условия, водещи до отклонение от данъчно облагане, наличието на скрито разпределение на печалбата по смисъла на § 1, т. 5 от ДР на ЗКПО. Скритото разпределение на печалбата се третира като дивидент, за който се внася 5 % данък върху разпределените суми. От 1.09.2023 г. в Закона за ограничаване на плащанията е приетата разпоредба плащанията на територията на страната на дивиденти, със стойност равна на или надвишаваща 1000 лв., да се извършват само чрез превод или внасяне по платежна сметка, в резултат на което постъпленията от данъка върху дивидентите нарастват допълнително.

✓ Косвени данъци

Приходите от **косвени данъци** към февруари 2024 г. са в размер на **3 901,8 млн. лв.** или 15,3 % от годишния разчет. Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията нарастват със 187,0 млн. лв. (5,0 %). Това нарастване се дължи основно на по-големите приходи от акцизи - ръст от 236,2 млн. лв., 26,0 %, вследствие на значителните количества продукти за пушене, освободени за потребление през месец декември (данъчен период), във връзка с влизането в сила (считано от 01.01.2024 г.) на нови, по-високи акцизни ставки за облагане на продуктите от разглежданата акцизна група.

Приходите от ДДС са в размер на **2 700,4 млн. лв.**, което представлява 14,5 % от планираните със ЗДБРБ за 2024 година. Съпоставени с края на февруари 2023 г., приходите от ДДС намаляват с 35,7 млн. лв. (1,3 %), в резултат на по-ниските приходи от ДДС от внос от трети страни.

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* към февруари 2024 г. е 964,9 млн. лв. и се отчита спад с 3,7 % (37,5 млн. лв.) спрямо данните към февруари предходната година, като намалението е най-значително при внос на инвестиционни стоки и промишлени доставки.

Разглеждайки декларирания ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС), към февруари 2024 г. спрямо същия период на предходната година се наблюдава спад при промишлените доставки, инвестиционните стоки и транспортното оборудване. Повишение се отчита при групата „Горива и смазочни материали“, при която е отчетен ръст от 19,1 %. Върху постъпленията от ДДС от внос влияние оказва възможността за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим към края на месец февруари 2024 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 222,8 млн. лв., което е с 66,4 млн. лв. по-малко спрямо 2023 г. и е регистриран спад от 23,0 %. Стоките с най-значителен дял са: руди, шлаки и пепели – 125,2 млн. лв. (намаление в сравнение с месец февруари 2023 г. от 56,8 млн. лв.), мед и изделия от мед – 36,7 млн. лв. (намаление с 8,1 млн. лв.) и чугун, желязо и стомана – 32,0 млн. лв. (увеличение с 10,3 млн. лева). Изброените три групи стоки формират 87,0 % от неначисления ДДС за първите два месеца на 2024 година.

Постъпленията от ДДС при сделки в страната и ВОП (нето) към февруари 2024 г. възлизат на 1 735,5 млн. лв. Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията нарастват с 0,1 % (1,8 млн. лв.).

Ефективно внесеният ДДС по сметките на НАП се формира от данък по справки-декларации от сделки в страната и ВОП и допълнително внесени суми, разкрити с данъчно-ревизионни актове при ревизии. Тези постъпления са в размер на 3 755,0 млн. лв., което представлява ръст от 3,7 % спрямо февруари 2023 година. От тях от ревизионни актове са постъпили 14,3 млн. лв. или с 80,2 млн. лв. по-малко от миналата година. Декларираният ДДС за възстановяване зависи от размера на износа и извършените инвестиции. Регистрираните лица по ДДС упражняват право на данъчен кредит чрез приспадане по реда на чл. 92, ал. 1 от ЗДДС или чрез ефективно възстановяване от данъчната администрация след определения срок. Приспаднатият данък за февруари 2024 г. е 171,7 млн. лв. и е с 36,2 млн. лв. по-малко от 2023 година (17,4 % спад). Възстановеният данък се увеличава и е в размер на 2 019,5 млн. лв., което е със 132,9 млн. лв. над възстановените суми през февруари миналата година. Дължимите суми, подлежащи на възстановяване към 29.02.2024 г. са в размер на 65,9 млн. лева.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **1 143,5 млн. лв.**, което е 17,7 % от планираните със ЗДБРБ за 2024 г. Съпоставени с февруари 2023 г. приходите от акцизи нарастват номинално с 236,2 млн. лв. (26,0 %). Най-голям е ръстът на приходите от акциз за тютюневи изделия, вследствие на значителните количества продукти за пушене, освободени за потребление през месец декември (данъчен период) във връзка с влизането в сила (считано от 01.01.2024 г.) на нови, по-високи акцизни ставки за облагане на продуктите от разглежданата акцизна група.

Относителният дял на нетните постъпления от акциз по стокови групи е от: тютюн и тютюневи изделия (60,8 %); горива (34,9 %); алкохол и алкохолни напитки, вкл. бира (4,4 %) и други акцизни стоки (-0,04 %). Постъпленията от акциз към февруари 2024 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *акцизите от тютюн и тютюневи изделия* възлизат на 695,3 млн. лева;
- *акцизите от горива* са в размер на 398,7 млн. лева;
- *акцизите от алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира)* възлизат на 49,9 млн. лева;
- *приходите от ел. енергия и др. акцизни стоки* възлизат на -0,5 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на **16,0 млн. лв.**, при планирани за годината 63,0 млн. лева. Изпълнението на приходите от данъка върху застрахователните премии по облагаеми застрахователни договори, рисковете по които са поети от застрахователи, зависят основно от ръста или спада на записаните застрахователни премии.

Постъпленията от мита възлизат на **41,9 млн. лв.** или 11,3 % от планираните със ЗДБРБ за 2024 г., като заемат 0,9 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 16,1 млн. лв. (27,7 %) по-малко. Влияние върху спада в приходите от мита оказват нарушените вериги на доставки в резултат на събитията в Червено море, както и въведените от ЕС ограничителни мерки спрямо Русия в съответствие с Регламент (ЕС) № 833/2014 и неговите последващи изменения и допълнения. Друг фактор върху намалените постъпления от мита има удължения с Регламент (ЕС) 2023/1077 на ЕП и Съвета от 31 май 2023 година преференциален режим спрямо Украйна под формата на пълно премахване на вносните мита върху вноса на промишлени продукти от страната, спиране на прилагането на механизма на „входните цени“ по отношение на плодовете и зеленчуците, спиране на прилагането на тарифните квоти и пълно премахване на вносните мита, и други.

Най-значителен спад на приходите от мита към февруари 2024 г. спрямо същия период на предходната година се регистрира при вноса на следните групи стоки: „Житни растения“ – 6,6 млн. лева (99,8 % спад) спрямо постъпленията към края на февруари 2023 г.; „Неорганични химични продукти; неорганични или органични съединения на благородни метали, на радиоактивни елементи, на редкоземни метали или на изотопи“ – 1,6 млн. лева (спад от 53,3 %) спрямо същия период на 2023 г.; „Електрически машини и апарати, електроматериали и техните части; апарати за записване или възпроизвеждане на звук, апарати за записване или възпроизвеждане на телевизионен образ и звук и части и принадлежности за тези апарати“ – 1,4 млн. лева (28,4 % спад) спрямо постъпленията към февруари 2023 г.

В зависимост от произхода на внасяните стоки, през месец февруари 2024 г. най-голям е дялът на начислените приходи от мита при внос на стоки от Китай. Декларираната сума е 18,4 млн. лева, което представлява 44,7 % от всички начислени мита, като спрямо февруари 2023 г. е отчетен спад от 44,2 %. На второ място са приходите от мита при внос на стоки с произход САЩ – 2,0 млн. лева, 4,8 % относителен дял и спад от 11,1 %. Следва приходите от мита при внос на стоки с произход от Русия (1,7 млн. лева приходи, 4,1 % относителен дял и спад от 76,5 %), след тях са приходите от мита при внос на стоки с произход Турция (1,5 млн. лева приходи, 3,7 % относителен дял и ръст от 76,5 %) и Япония (1,5 млн. лева, 3,7 % дял и ръст от 115,1 %).

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на февруари 2024 г. са в размер на **19,8 млн. лв.** или 7,1 % от планираните със ЗДБРБ за 2024 г. Съпоставени с данните към февруари 2023 г. приходите от други данъци са близки по размер. Въведената мярка „временна солидарна вноска и енергийни вноски“ по Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията с действие от 1 октомври 2022 година е с изтекъл срок на действие и не се прилага през 2024 година.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет към февруари 2024 г. са в размер на **838,8 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, вкл. приходи от дивидент за държавата от държавните предприятия, приходи от концесии и други неданъчни приходи. Сравнени със същия период на предходната година неданъчните приходи нарастват с 277,3 млн. лв., като най-голям ръст се отчита при приходи от държавни такси (ръст от 108,8 млн. лв.), други неданъчни приходи (ръст от 82,7 млн. лв.) и приходи и доходи от собственост (ръст от 61,7 млн. лв.).

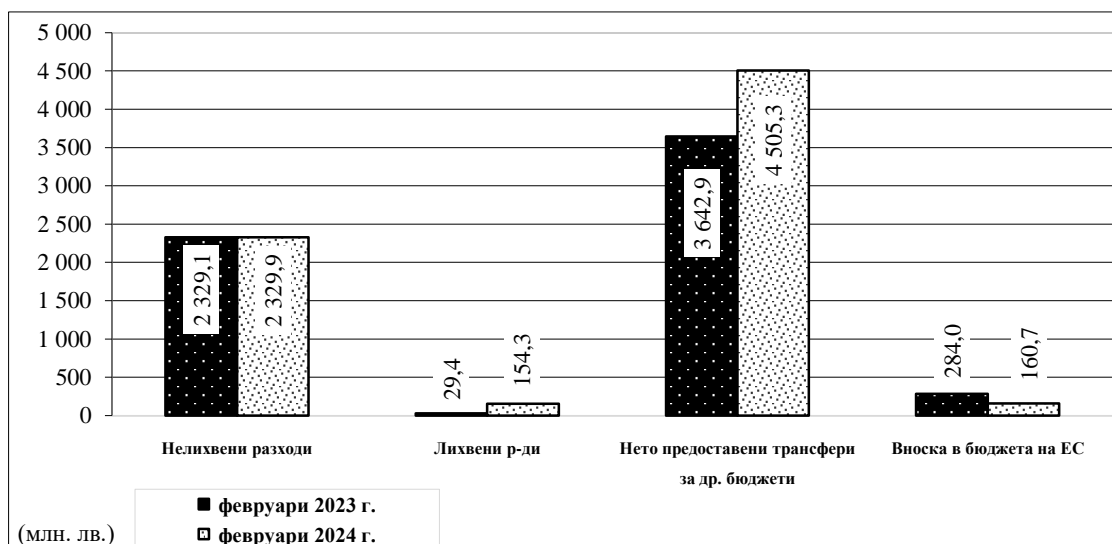
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към февруари 2024 г. са в размер на **1,0 млн. лева.**

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към февруари 2024 г. е **5 950,1 млн. лв.**, 11,6 % от годишните разчети. С оглед постигане на съпоставимост с предходната година на графиката по-долу е елиминирано влиянието на трансакцията по чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г. (възстановени разходи в размер на 1 200 млн. лв. от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие).

Разходи, трансфери за други бюджети и вноска в бюджета на ЕС към февруари 2023 г. и 2024 г.

• Нелихвени разходи

Нелихвените разходи по държавния бюджет към февруари 2024 г. са в размер на **1 129,9 млн. лв.**, вкл. 1 200,0 млн. лв. възстановен разход от сметката за чужди средства по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в изпълнение на чл. 71, ал.1 от Постановление № 13 на Министерския съвет от 2024 г.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 1 498,1 млн. лв. или 15,3 % от планираните за 2024 г. и ръст от 221,6 млн. лв. (17,4 %) спрямо същия период на 2023 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 406,6 млн. лв. или 8,6 % от планираните за годината. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 223,1 млн. лв. или 8,4 % от предвидените за годината като нарастват със 130,6 млн. лв. (141,2 %) спрямо същия период на 2023 г. Част от планираните социални разходи по държавния бюджет се предоставят като трансфери за общинските бюджети. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 0,9 млн. лв. Разходите за субсидии са в размер на 174,2 млн. лв. или 8,9 % от планираните за годината и нарастват с 34,1 млн. лв. (24,3 %) сравнени със същия период на предходната година. Към февруари 2024 г. субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД са в размер на 35,0 млн. лв., субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ са 50,2 млн. лв. и 9,4 млн. лв. са за „Български пощи“ ЕАД, в т.ч. 4,7 млн. лв. за извършване на универсална пощенска услуга, 4,5 млн. лв. за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания и 0,132 млн. лв. за предоставяне на административни услуги за месеците януари и февруари 2024 г. Към края на февруари 2024 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 2,3 млн. лв., от които 0,7 млн. лв. държавна помощ и 1,6 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет на съпоставима база възлизат на 27,0 млн. лева.

- **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по държавния бюджет към 29.02.2024 г. са в общ размер на **154,3 млн. лв.** или 16,0 % от предвидените в годишните разчети.

Разходите за лихви по **външни заеми** са в размер на 132,9 млн. лв.

По ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, и по заемите с краен бенефициент – търговско дружество няма извършени плащания.

През отчетния период не са използвани средства за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към февруари 2024 г. са в размер на **21,4 млн. лв.** и представляват лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар.

- **Нетният размер на трансферите по държавния бюджет към февруари 2024 г. е 4 505,3 млн. лв., в т.ч.:**

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 1 732,1 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 1 560,8 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 53,4 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 136,2 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 18,2 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 2 511,0 млн. лв.;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 200,4 млн. лв.

- Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 29.02.2024 г. от централния бюджет, възлиза на **160,7 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 29.02.2024 г. е **отрицателно** в размер на **238,7 млн. лева**.

➤ **Финансиране на бюджета чрез операции по дълга**

Към 29.02.2024 г. е отчетено нулево нетно дългово финансиране на държавния бюджет, вкл. на централния бюджет, т.е. няма постъпления от емисии на държавни ценни книжа/държавни заеми и не са извършени погашения по държавния дълг.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (позиция във вътрешното финансиране): Към февруари не са провеждани аукциони на емисии ДЦК за финансиране на бюджета, също така няма и извършени погашения по вътрешния дълг.

Към февруари не са издавани еврооблигации на международните капиталови пазари, както и няма усвоявания на средства по държавни заеми. Не са извършени погашения по външния държавен дълг от централен бюджет, вкл. по държавните инвестиционни заеми, управлявани от министерства и ведомства и по заемите с краен бенефициент търговско дружество.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към февруари 2024 г. са в размер на **2 773,5 млн. лв.** или 15,5 % от годишните разчети и ръст от 383,9 млн. лв. (16,1 %) спрямо отчетените за същия период на 2023 г. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 2 734,1 млн. лв., в т.ч. от

социалноосигурителни вноски – 1 972,6 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 761,5 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове към февруари 2024 г. са в размер на **5 008,4 млн. лв.** (15,4 % от разчета за годината и ръст от 742,5 млн. лв., 17,4 % спрямо същия период на 2023 г.), в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 3 859,3 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 1 101,8 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините към февруари 2024 г. са в размер на **535,8 млн. лв.** или 13,9 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 10,3 % спрямо същия период на 2023 г. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 249,3 млн. лв. (15,5 % от разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 20,2 % спрямо същия период на предходната година), а неданъчните приходи и помощите възлизат на 286,4 млн. лв. (12,8 % от годишните разчети и ръст от 3,0 % спрямо същия период на 2023 г.). Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 52,8 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии и постъпления от продажба на нефинансови активи.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на **1 680,2 млн. лв.** или 16,8 % от разчетите към ЗДБРБ за 2024 г. и ръст от 21,3 % спрямо същия период на 2023 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 1 543,9 млн. лв. (16,4 % от годишния разчет и ръст от 21,9 % спрямо същия период на 2023 г.), а капиталовите разходи са в размер на 125,6 млн. лв. (22,9 % от разчета за годината и ръст с 10,6 % спрямо отчетените към февруари 2023 г.). Лихвените плащания са в размер на 9,3 млн. лв. или 21,3 % от разчета за годината и ръст от 70,9 % спрямо отчетените към февруари 2023 година.